

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 18.P.23.796/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.701/2008/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 28. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5.000 (Ötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a szám alatti társasház 3. számú albetétben megjelölt üzlethelyiségnek a tulajdonosa. 1990-ben az 1.számú albetétben megjelölt lakásnak ifj.T.J., a 2.számú albetétben megjelölt lakásnak T.J. és T.Jné voltak a tulajdonosai. A Főváros XVI. Kerületi Tanács VB Műszaki Osztálya az 1990. szeptember 19. napján hozott 6/751/08/90. számú határozatával az ingatlanon álló 1.számú lakás bontására és helyére új lakás építésére elvi építési engedélyt adott. A felperes fellebbezése folytán a Fővárosi Önkormányzat határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta és az elvi építési engedélyt nem adta meg. Évekkel később ifj.T.J. az ingatlanon építési engedély nélkül bontási és építési munkát végzett. A Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Építésügyi Irodája a 2002. február 18. napján kelt 6/828/02/2002. számú határozatával kötelezte az építtetőt, hogy az építési engedély nélkül épített épületet bontsa el, annak fennmaradását és továbbépítését nem engedélyezte.

Az alperes Polgármesteri Hivatala Építésügyi Irodája a 2002. február 19. napján kelt 6/828/03/2002. számú határozatával kötelezte az ingatlan tulajdonosait, így a felperest is, hogy az ingatlanon lévő lakóépületen a rendeltetésszerű és biztonságos használat feltételeinek megfelelő karbantartási munkákat végezzék el. A felperes fellebbezése folytán a Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala a 2003. március 5. napján hozott határozatával az elsőfokú határozatot részben megváltoztatta, a

bontásra vonatkozó rendelkezést megsemmisítette, egyebekben helybenhagyta.

2002. évben a felperes birtokvédelmi kérelmet terjesztett elő több személy ellen. A Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Jegyzője a 2002. szeptember 18. napján kelt 3/1883/11/2002. számú határozatával a felperesnek az ingatlanban bennlakó személyek és családok ingatlanból való kihelyezésére irányuló kérelmét elutasította és tájékoztatta a felperest, hogy a lakáskiürítéssel kapcsolatban a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál nyújthatja be az erre vonatkozó kereseti kérelmét.

A felperes módosított keresetében 39.008.000 forint közigazgatási jogkörben okozott kár és késedelmi kamatának megtérítésére kérte az alperes kötelezését. Állította, hogy az 1990-ben keletkezett elsőfokú, elvi építési engedély tette lehetővé, hogy ifj.T.J. építkezzen az ingatlanon. Jogellenes magatartásnak jelölte meg, hogy az alperes jegyzője a jogcím nélkül lakó személyek eltávolításáról nem rendelkezett, ez tette lehetővé az ingatlan elfoglalását és legalizálta az ott tartózkodásukat.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert a sérelmezett határozatokat nem az alperes hozta, a keresetet jogalapjában és osszagszerűségében is vitatta, a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés hiányára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes tévesen perelte az alperest, mert a polgármesteri hivattal szemben érvényesíthető a követelés, ugyanakkor a kárt az építkezést végző ifj.T.J. okozta a jogellenes építkezésével, majd a szakszerűtlen bontásával. A birtokháborítás megszüntetésével kapcsolatban a határozatot a jegyző hozta, az alperes a jegyző határozatáért nem felel, miként a jogellenes építkező magatartásáért sem. A felperesnek lett volna lehetősége pert indítani a lakás kiürítése iránt a jogellenes lakásfoglalókkal szemben, de erre nem került sor.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése helytálló, annak indokolásával azonban nem értett egyet. Megállapította, hogy a polgármesteri hivatal az önkormányzat szerve, alkalmazottai önkormányzati feladatokat látnak el, ezért a polgármesteri hivatal alkalmazottai jog- és hatáskörének gyakorlásával összefüggő kártérítésre irányuló polgári jogi igényt az önkormányzattal szemben is lehet érvényesíteni. Ezért nem helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy a polgármesteri hivatal alkalmazottainak tevékenységével okozott károkért az önkormányzat nem tartozik felelősséggel. Megállapította, hogy a felperes kártérítési igénye azért alaptalan az alperessel szemben, mert az építkezést és bontást az ingatlanon

az egyik tulajdonostárs engedély nélkül végezte. Az építési ügyben hozott elsőfokú határozat nem emelkedett jogerőre, mert azt a másodfokú határozat megsemmisítette. A bekövetkezett kár harmadik személy magatartásának a következménye, ezért jogellenes magatartás hiányában az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Alaptalannak tartotta a felperes kérelmét a jegyző határozata miatt is. Birtokvédelmi eljárásban az alperes jegyzője hoz határozatot, így e tekintetben a jegyzőnek van perbeli jogképessége, a határozatáért az alperes nem felel. Az elsőfokú ítéletnek ez a fejtegetése téves. Egyébként a jegyző a felperes kiürítés elrendelésére irányuló kérelmét helytállóan utasította el az 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.) 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján, ugyanakkor helyesen, tájékoztatást adott a felperesnek, hogy az ingatlanban hosszabb ideje jogellenesen ott tartózkodó személyekkel szemben a bíróságnál terjeszthet elő kérelmet.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak a hatályon kívül helyezését kérte. Hivatkozott arra, hogy a meghatalmazott képviseleti jogosultságának a vizsgálatára vonatkozó szabály megsértése, valamint az alperes önkormányzata Képviselő Testülete hatáskörének elvonása, illetve korlátozása valósult meg a jogerős ítélettel. Kérte az egyezségi ajánlatát - melyben a tulajdoni hányada megvásárlására hívta fel - megküldeni az alperes Képviselő Testületének döntéshozatal céljából. Hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok az iratok egyesítéséig a perindításról a keresetlevél kézbesítése mellett az alperest nem értesítették, vele a per megszüntetését nem közölték, az egyesítés után a keresetlevelet és idézést a Polgármesteri Hivatalnak küldték meg. Arra is hivatkozott a felperes, hogy a bíróságok eljárása ellentétes a Pp. 1. és 2. §-ában előírt, a perek tisztességes lefolytatására vonatkozó kötelezettséggel, nem biztosították az Alkotmány 57. §-ában előírt eljárási garancia érvényesülését. Iratellenesnek tartotta a jogerős ítélet indokolását, mert a jegyzői nyilatkozat birtokában a tulajdonostárs engedéllyel kezdett bele az építkezésbe. Az alperes felelőssége az építkezéssel kapcsolatban azért is megállapítható, mert az építésügyi hatóságnak az engedély kiadását meg kellett volna tagadni, de mégis kiadta. A jegyző határozatával kapcsolatban pedig arra hivatkozott, hogy az ingatlanban jogosulatlan ott lakók „betelepítéséről” a jegyző eljárása „legalizálást” eredményezett. A felperes a felülvizsgálati kérelem kiegészítéseit tartalmazó több beadványát a 60 napos határidőn túl terjesztette elő.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, mert az a jogszabályoknak megfelel, eljárási szabálysértés nem történt.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megalapozatlanságát állította, az e körben kifejtett álláspontja azonban téves. A jogerős ítélet megalapozatlansága akkor állapítható meg, ha a bíróság a tényállást kellően nem tárta fel, illetőleg a tényállás iratellenes megállapítást tartalmaz, a bizonyítékok értékelése okszerűtlen, logikailag ellentmondásos. Az adott ügyben azonban ezek megállapítására, így a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs alap. A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslat jellegéből következően a Legfelsőbb Bíróság a megalapozatlanság körében csak azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítéletben a bizonyítékok értékelése megfelel-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak.

A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a felperes által alperesként megjelölt önkormányzattal szemben érvényesítheti az önkormányzat szervei, így a polgármesteri hivatal és a hivatal vezetését ellátó jegyző jogellenes és felróható magatartásával kapcsolatban keletkezett kárigényét. A felperes a peres eljárás során többször módosított keresetében alperesként az önkormányzatot jelölte meg, a módosított keresetlevél az alperes részére kézbesítésre került. A felperes a közigazgatási határozatok felülvizsgálatával kapcsolatos perekben bejelentette, hogy kereseti kérelmét kártérítési igényként kéri elbírálni. Ennek alapján került sor a felperes kártérítési keresetét tartalmazó keresetlevél kézbesítésére a felperes által megjelölt alperes részére. Ezért nem alapos a felperes által hivatkozott eljárásjogi jogszabálysértés. Alaptalan a felperesnek az a hivatkozása is, amelyben a jegyző eljárásával kapcsolatos szabályok megsértésére hivatkozik. A felperes kérelmére indult ügyben hozott K.33.424/2002/10/I. számú végzést a Fővárosi Ítéltábla 3.Kpkf.50.477/2003/8. számú végzésével hatályon kívül helyezte, az ezt követő eljárás során pedig - K.33.505/2004. számú per - sor került a jegyző alperesként történő megidézésére. A felperes ebben az eljárásban is előterjesztette a keresete módosítását, amelyben államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítését kérte a per alperesével szemben. Az ezt követő peres eljárás során valamennyi beadványában, és a tárgyalásokon is alperesként következetesen az önkormányzatot jelölte meg. A bíróság a Pp. 3. §-ának (2) bekezdése alapján a felperes kérelméhez kötve van, annak alapján járhat el: a felperes által megjelölt alperes helyett más alperest nem idézhet.

A felperesnek a másodfokú tárgyaláson előterjesztett „fellebbezés módosítása”, amelyben a „teljesítés helyett az egyezséggel történő

rendezéssel kapcsolatos ajánlatát tartja fenn" a Pp. 247. §-ának (1) bekezdésében megjelölt kereset változtatási tilalomba ütközik. A jogerős ítélet ezzel kapcsolatos fejtegetése helytálló, ezért az egyezségi ajánlattal kapcsolatban felhívott jogszabálysértés vizsgálatára a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhet sor, az elsőfokú eljárásban pedig a felperes ilyen keresetet nem terjesztett elő.

A felperesnek az alperessel szemben két jól elkülöníthető kereseti kérelme volt; az építési határozattal és jegyző határozatával kapcsolatban. Ezekről helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy az építési ügyben hozott elsőfokú határozat az építést engedélyezte, de az nem emelkedett jogerőre, mert a másodfokú határozat megsemmisítette. Az ennek ellenére építkező ifj.T.J. tevékenységével és nem az alperes építési szervének a határozatával van okozati összefüggésben a felperesnek az ingatlanon történt bontással és építéssel okozott, állított kára. A felperes által hivatkozott 6/751/08/90. számú határozattal elvi építési engedély került kiadásra - amely építésre egyébként sem jogosított - ennek a másodfokú határozattal történt megsemmisítése azonban azzal járt, hogy a tulajdonostárs több évvel később elkezdett építkezése és bontása jogerős építésügyi határozat alapján nem történhetett. A felperesnek más ügyben hozott döntésből levont következtetése téves, mert nem volt olyan jogerős határozat, amely az építkezést engedélyezte volna.

Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes nem hozott olyan határozatot, amellyel az ingatlanba jogcím nélkül beköltöző, illetőleg ott lévő személyek lakhatásáról bármilyen módon rendelkezett volna. A jegyző határozata birtokvédelmi ügyben keletkezett, amelyben a felperes által megjelölt személyek neve ellenérdekű félként került felsorolásra. A határozat indokolása megállapította, hogy a felperes tulajdonát képező ingatlanrészben a jogcím nélkül lakó személyek 60 napnál hosszabb ideje tartózkodtak, ezért lakás kiürítésére irányuló kérelem elutasításáról a jegyző a jogszabály rendelkezésének megfelelően döntött, és adott helyes tájékoztatást a lehetséges jogvédelemről. Téves a felperes állítása, hogy a jegyző határozata az említettek ott lakását „legalizálta”.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt a kifejtett indokok alapján nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a Pp. 272. §-ának (1) bekezdése 60 napos határidőt biztosít. A felülvizsgálati eljárásban ezért nem kerülhetett sor a felperes elkésztett benyújtott, a felülvizsgálat kiegészítésére irányuló kérelmének a vizsgálatára, ahogy a más perekkel kapcsolatos nyilatkozatai sem lehettek tárgyai a felülvizsgálatnak.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest felülvizsgálati költség megfizetésére, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. április 22.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő
HM